

Uloga jezičnih igri u bogaćenju rječnika djeteta predškolske dobi

Grizelj, Lucija

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:252147>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-27**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**UČITELJSKI FAKULTET U ZAGREBU
ODSJEK U PETRINJI**

ZAVRŠNI RAD

**ULOGA JEZIČNIH IGARA U BOGAĆENJU
RJEČNIKA DJETETA PREDŠKOLSKE
DOBI**

Lucija Grizelj

Petrinja, srpanj 2022.

Izjava o izvornosti završnog rada

Izjavljujem da je ovaj završni rad rezultat mog rada, te da se u njegovoj izradi nisam koristila drugim izvorima osim onima koji su u njemu navedeni.

(vlastoručni potpis studenta)

Zahvala

Prvenstveno zahvaljujem mentorici i profesorici Katarini Aladrović Slovaček na strpljenju, pomoći i volji pruženoj pri izradi ovoga rada. Prenošenje znanja prihvatila je kao ozbiljan zadatak.

Hvala Dječjem vrtiću Grigor Vitez, a posebno odgojiteljicama Mirjani Slamar i Sonji Pavlović na ustupljenoj opremi i prostoru za izradu ovoga rada te podršci i kvalitetnim savjetima za profesionalni rast i razvoj.

Sažetak

Predškolsko razdoblje značajno je za usvajanje jezika i razvoja govora kod djece. Govorno-jezični razvoj započinje i prije prve djetetove riječi. Odgovaranjem na djetetove potrebe razvijamo osjećaj privrženost što utječe na kasniji djetetov govor. Obogaćivanje i razvoj rječnika odvija se cijeli život. U razdoblju između godine i pol do dvije dolazi do naglog porasta riječi u djetetovom rječniku jer dijete ne uči riječi nego ih nesvjesno i automatski usvaja. Cilj ovog rada bio je spoznati hoće li djeca kroz određene aktivnosti i poticaje usvojiti određeni skup pridjeva, hoće li se njihov rječnik proširiti u određenom vremenskom razdoblju te utječe li spol na proširenje rječnika. Istraživanje s djecom za potrebe ovog rada provedeno je u Dječjem vrtiću Grigor Vitez. Rezultati istraživanja su pokazali da su djeca kroz svakodnevne i ciljane aktivnosti čitanja slikovnica, pjevanja, igranja različitih jezičnih igara usvojila određeni skup pridjeva. Također, pokazalo se da spol ne utječe na bogaćenje rječnika iako su djevojčice više motiviranije i kreativnije od dječaka. Zaključno, bogatstvo i kvaliteta djetetova rječnika ovisi o kvalitetnom govornom uzoru. Odgojitelj je taj koji pruža ljubav, razumijevanje, osjećaj sigurnosti te priprema poticajnu okolinu za cjelokupni razvoj djeteta. Postavljanjem poticajnih pitanja i poticanjem na istraživanje odgojitelj pobuđuje dječju znatiželju što rezultira dobrim govorno-jezičnim razvojem.

Ključne riječi: jezik, govor, razvoj, dijete, vrtićka dob, igra

Abstract

The preschool period is significant in language acquisition and speech development in children. Speech-language development begins even before the child's first word. By responding to the child's needs, we develop a sense of attachment that affects the child's later speech. Vocabulary enrichment and development evolves throughout the entire life. In the period between the age of one year and a half to two, there is an abrupt increase in the number of words in the child's vocabulary because the child does not learn words but rather adopts them unconsciously and automatically. The aim of this paper was to determine whether children will adopt a certain set of adjectives through certain activities and incentives, whether their vocabulary will expand in a certain period of time, and whether gender influences vocabulary expansion. The research with children for the purposes of this paper was conducted in the Grigor Vitez Kindergarten. The results of the research showed that the children adopted a certain set of adjectives through daily and targeted activities of reading picture books, singing, and playing various language games. Additionally, it has been shown that gender does not affect vocabulary enrichment although girls are more motivated and more creative than boys. In conclusion, the richness and quality of a child's vocabulary depends on a quality speech model. The kindergarten teacher is the one who provides love, understanding, a sense of safety and prepares a stimulating environment for the overall development of the child. By asking stimulating questions and encouraging research, the teacher incites children's curiosity, which then results in good speech and language development.

Key words: language, speech, development, child, kindergarten age, play

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Razvoj govora.....	3
2.1. <i>Predverbalno ili predjezično razdoblje</i>	4
2.2. <i>Verbalno ili jezično razdoblje</i>	5
3. Usvajanje jezika	7
3.1. <i>Usvajanje vrsta i značenje riječi</i>	8
4. Uloga odgojitelja u usvajanju jezika i govora	10
5. O igri.....	12
5.1. Didaktičke igre	14
5.2. Jezične igre.....	15
6. Istraživanje.....	17
6.1. <i>Cilj, problemi i hipoteze</i>	17
6.2. <i>Opis uzorka</i>	17
6.3. <i>Opis instrumenata i tehnika prikupljanja podataka</i>	17
6.4. <i>Rezultati</i>	19
7. <i>Rasprava i zaključak</i>	23
8. Literatura	24
Prilog	26

1. Uvod

„Dijete je prirodno znatiželjni istraživač koji je u stalnoj potrazi da dade smisao svojoj okolini.“ kaže Piaget.

Dijete uči kroz igru. Igra nije samo otkrivanje svijeta, već predstavlja radost druženja i ostvarivanja kontakata djeteta ponajprije s drugom djecom, prijateljima, lutkama ili likovima iz mašte. Svako dijete je jedinstveno i uči prema vlastitim interesima, potrebama, intelektualnim predispozicijama i društveno-socijalnim uvjetima. U igri dijete razvija svoje sposobnosti (intelektualne, emocionalne, socijalne, komunikacijske, kreativne) i postaje otvorenije za nove aktivnosti. Stoga mu je potrebno pripremiti kvalitetno prostorno okruženje s poticajima i pravilnim govornim uzorom. Za djecu često kažemo da su male „spužve“ jer upijaju sve što mi kažemo. Govor dijete uči na temelju sadržaja koje mu odgojitelj, kao središte i govorni uzor prezentira te kojima se sam raduje i za koje misli da su važni te o kojima s djecom razgovara, na temelju kojih stvari. To je dio socijalnog učenja, stjecanja i dijeljenja zajedničkih iskustava (Velički, 2009). Dječji vrtić kao društvena zajednica te sam odgojitelj pružaju djeci uvjete za govorno-jezični razvoj. Uloga odgojitelja je poticati svakodnevnu komunikaciju s djecom kroz jezične igre, aktivnosti, čitanje slikovnica te pričanje priča, što su najbolji načini za usvajanje govora i jezika. Roditelji kao i odgojitelji trebaju paziti što i kako govore, paziti na visinu i intonaciju glasa te razumljivost same poruke. Djeci trebamo omogućiti dobre govorne uzore, kvalitetne sadržaje, prostor za govor, mjesta tišine, razgovore, zajednička druženja, čitanje i slušanje priča, igranje pokretnih i jezičnih igara, a najviše od svega djeca trebaju našu pozornost i strpljivo slušanje (Peti-Stantić i Velički, 2008).

Pojmovi jezik i govor međusobno su povezani, ali nemaju isto značenje. Pavličević-Franić (2005) jezik objašnjava kao društvenu tvorevinu koja je zajednička svim pripadnicima iste jezične zajednice, a govor kao individualnu tvorevinu svakog pojedinca. Jezik se definira kao apstraktan sustav znakova i pravila, a govor kao realizacija jezika u zvučnoj formi.

Teorijski dio rada objašnjava razvoj govora, predverbalno i verbalno razdoblje, usvajanje jezika, vrste i značenje riječi. Također, objašnjava važnost odgojiteljeve uloge u djetetovom govorno-jezičnom razdoblju i važnost igre kao jedinstvene aktivnosti svakog

djeteta. U empirijskom dijelu rada prikazuje se istraživanje provedeno s djecom u dječjem vrtiću. Ideja istraživanja je dokazati da ciljane jezične igre utječu na usvajanje određenog skupa pridjeva te otkriti hoće li djevojčice u tome biti uspješnije od dječaka zbog njihove veće motiviranosti, kreativnosti i sudjelovanja.

2. Razvoj govora

Govor je osnovno sredstvo komunikacije među ljudima te samim rođenjem djeteta ima predispozicije za učenje govora. Prema Andrešiću i suradnicima (2010) za uredan razvoj govora potrebni su preduvjeti kao što su: dobro zdravlje, uredno razvijeni govorni organi, uredan sluh, uredan intelektualni razvoj, stimulativno okruženje i razvoj spoznaje. „Razvoj govora suptilan je složen proces te se odvija pod utjecajem različitih čimbenika. Osim toga to je i socijalan fenomen čiji je razvoj moguć isključivo u uvjetima ljudskog okruženja u kojem najveću ulogu ima obitelj.“ (Vrsaljko i Paleka, 2018:139)

Prvim danom djetetova života započinje razvoj govora. Prvi plač djeteta prva je vokalizacija koju djeteta upućuje okolini. Dijete svojim plačem pokazuje stanje nelagode da je gladno, žedno, uznemireno i na taj način komunicira s okolinom. Dijete se igra sa svojim govornim organima tako da stvara mnoštvo zvukova od plača do glasova. Slušanjem glasova iz okoline djeteta raspoznaje poznate glasove i nepoznate glasove i reagira na njih. Majčin glas mu je najpoznatiji i djeteta najčešće odgovara na njega. Kako djeteta raste povećava se sposobnost imitacije glasova i slogova te dolazi do izgovaranja prvih riječi.

Djetetov mozak razvija se postepeno u tzv. kritičnim razdobljima. Prvo nastupa s 2. godine djetetova života. Starc i sur. (2004) to razdoblje nazivaju osjetljivo razdoblje koje je povezano sa sazrijevanjem živčanog sustava, gdje dolazi do naglog povećanja moždane mase i broja veza između živčanih stanica. Stoga je važno da djeteta tijekom tog razdoblja ima primjerene socijalne poticaje kako bi došlo do urednog razvoja govora.

Govorni razvoj možemo podijeliti na dva osnovna razdoblja: predverbalno razdoblje i verbalno razdoblje.

2.1. Predverbalno ili predjezično razdoblje

Predverbalno razdoblje je razdoblje od rođenja do prvih smislenih riječi, a one se najčešće javljaju između 12. i 18. mjeseca djetetova života (Starc i sur. 2004). Tijekom tog razdoblja ostvaruju se preduvjeti za kasniji govorno-jezični razvoj djeteta (Posokhova, 2008).

Prva faza predverbalne komunikacije traje od rođenja do osmog tjedna djetetova života. To je faza fiziološkog krika i refleksnog glasanja. Ona je spontana, refleksna i pokazatelj je fiziološkog stanja djeteta. Dijete koje je nezadovoljno će plakati, kašljati i uzdisati kako bi ga primijetili i odgovorili na njegove potrebe. Dijete čini spontane pokrete ručicama i prstićima te isto tako nesvjesno pokreće govorne ograde kako bi izrazilo svoje potrebe.

Faza gukanja započinje tijekom drugog mjeseca djetetova života (Starc i sur., 2004). Kada se roditelj obraća djetetu uz govor, koji je popraćen gestama i mimikom, djetetova reakcija je gukanje pri čemu se razvija verbalni odnos između djeteta i roditelja. Gukanje je povezano s osjećajem ugone i mijenja se pod utjecajem okoline.

Također, jedan od bitnih čimbenika za razvoj govora je sluh. Dijete steče kontrolu nad intenzitetom glasa, visinom glasa te naposljetku postavlja kontrolu nad izgovorom. Kada se razvije sluh, oko 6. mjeseca djetetova života započinje faza slogovanja (Starc i sur., 2004). Djetetova produkcija glasova je više voljna i usmjerena prema okolini. Većina djece na kraju ove govorne faze počinje usvajati prve jezične elemente - intonaciju i ritam materinskog jezika, s čime se poklapa i javljanje prvih pravih riječi (Pavličević - Franić, 2005; prema Šego, 2009, str. 125). Jezične elemente djeca usvajaju kroz čitanje priča i pjevanje pjesmica uz pokret te oponašajući govor odrasle osobe. Pojavom prve smislene riječi dijete postaje sudionik u jezičnoj komunikaciji.

2.2. Verbalno ili jezično razdoblje

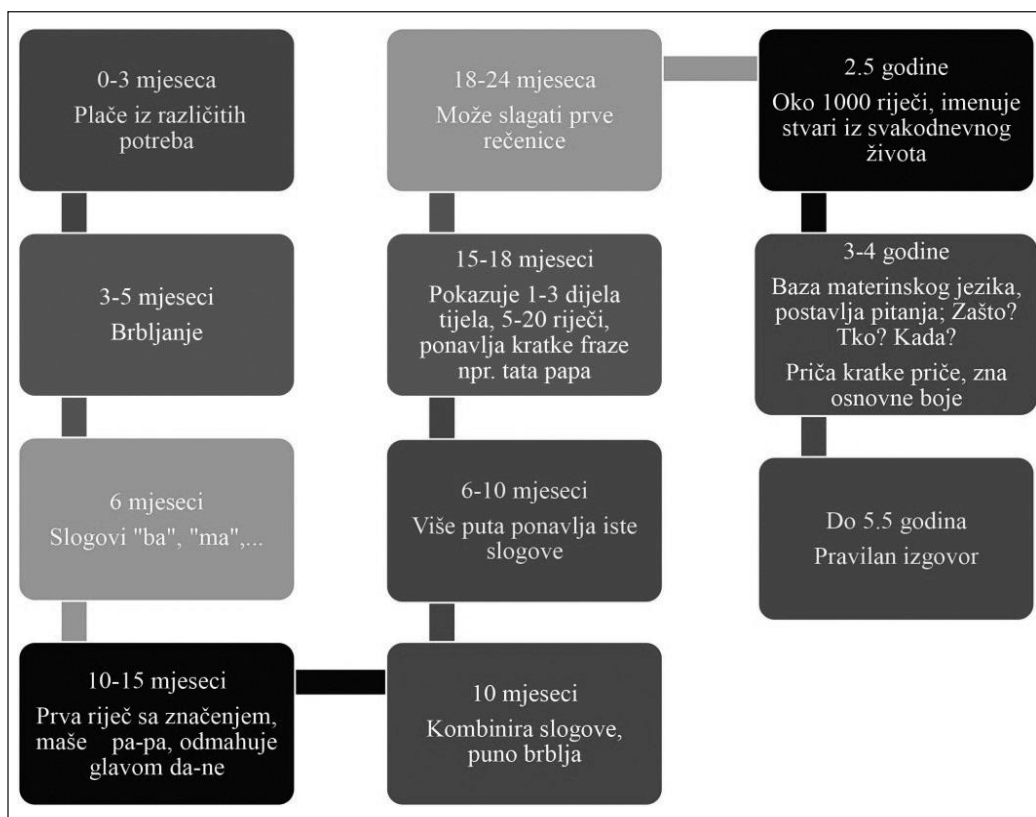
„Nakon predjezične faze slijedi jezična faza djetetova razvoja. Na taj razvoj utječu različiti čimbenici – genetske predispozicije, kognitivne sposobnosti, okolina, djetetova samoaktivnost“ (Šego, 2009:121). Oko prve godine života djeca počinju usvajati prve jezične elemente, kao što su: intonacija i ritam materinskog jezika, te se pojavljuje prva riječ prema Pavličević-Franić (2005). Prve riječi uglavnom su dvosložne ili trosložne, po vrsti imenice i glagoli. Po sadržaju mogu mijenjati značenja ovisno o situaciji u kojoj se dijete nalazi. To su holofraze, rečenice od jedne riječi ističu Starc i sur. (2004). Dijete iako je jezično ograničeno, pokretom i jednostavnim govorom može izreći svoje potrebe i želje.

Telegrafski govor pojavljuje se prvom rečenicom potkraj 2. godine djetetova života. Dijete u rečenici koristi samo ključne riječi koje su ključne za poruku, a one „nebitne“ riječi izostavi. Kada dijete ujednači svoj govor s govornim disanjem, intonacijom te gramatičkim pravilima, usvojilo je dio materinskog jezika.

Govorni razvoj prati i obilježje kreativnosti. Djeca s tri godine mogu smišljati priče. Dijete priča priče od stvarnih činjenica iz svoje okoline do izmišljenih činjenica iz svoje mašte. U toj dobi djeca imaju poseban osjećaj za ritam i melodiju jezika (Starc i sur., 2004). Tijekom igre djeca pjevaju svoje izmišljene pjesme ili najčešće pjevaju pjesmu svoje majke.

Obilježje četvrte i pete godine su dječja pitanja te govor ima važnu ulogu u spoznajnom razvoju djeteta. Starc i sur. (2004) navode važnost odgovaranja odraslih na dječja pitanja jer se time proširuje spoznaja djeteta, razvija znatiželja i spremnost na istraživanje.

Djeca sa šest i sedam godina upotrebljavaju intonaciju za davanje značenja poruci. Razlikuju i prepoznaju glasove u riječi pomoću brojenja, imenovanja, izostavljanja, zamjene i promjene redoslijeda glasova. Cijeli prikaz govornog razdoblja vidi se u tablici (Prilog 1.)

Prilog 1. Grafiĉki prikaz razvoja govora (Posokhova, 2008).

3. Usvajanje jezika

„Jezik se razvija i uči cijeli život, sve dok čovjek ima sposobnost učenja.“ (Andrešić i sur., 2010)

"Jezik omogućuje realizaciju govora u zvučnoj formi, on je organizacija govora. Stoga jezik možemo u užem smislu odrediti kao apstraktan sustav znakova i pravila prema kojima se ti znakovi kombiniraju u svrhu sporazumijevanja, odnosno prijenosa obavijesti" (Pavličević-Franić, 2005). Tijekom ranog djetinjstva roditelji i odgojitelji su ti koji potiču razvoj slušanja, razumijevanja jezika i govornu produkciju svakodnevnom interakcijom sa svojom djecom.

„Jezik se kaže da je sustav artikuliranih glasovnih oblika koji imaju simboličko-komunikativni karakter, tj. služe označavanju predmeta, odnosa i zbivanja u vanjskom svijetu.“ (Stančić i Ljubešić, 1994).

„Jezik čovjeka razlikuje se od svih drugih bića na zemlji, pa je usvajanje jezika, s jedne strane, sasvim obična pojava, dok je, s druge strane, vrlo osebujna i fascinantna. Samo usvajanje jezika pokazuje opća svojstva zajednička svoj djeci na svijetu jer ona uspijevaju uspješno usvojiti jezik, bez obzira na svoja ostala svojstva, bez obzira na to kojemu su jeziku izložena u prirodnim situacijama te načinu poučavanja jer u vrlo kratkome razdoblju uspijevaju ovladati najrazličitijim jezičnim razinama.“ (Aladrović Slovaček, 2019: 26)

Spoj igre, kao prirodne dječje djelatnosti i jezika, kao jednoga od osnovnih sredstava sporazumijevanja u svijetu, omogućuje neopterećeno učenje i ovladavanje društvenim i jezičnim ulogama (Peti-Stantić i Velički, 2009).

Odrasli trebaju biti djeci više partneri, a manje autoriteti pa svoje zahtjeve prema djeci trebaju izražavati kroz igru, a ne u obliku prisile (Šego, 2009, str. 127). Autorica je htjela naglasiti kako odgojitelji u predškolskim ustanovama trebaju kroz kreativne igre, razne slikovnice, pjesmice potaknuti djecu na nesvjesno usvajanje jezika i stjecanje vještina slušanja, govorenja, čitanja i pisanja.

3.1. Usvajanje vrsta i značenje riječi

U ranom stadiju razvoja rečenice dijete svoje komunikacijske potrebe zadovoljava jednostavnim rečenicama koje imaju dvije do tri riječi, a upitne rečenice stvara promjenom intonacije (Stančić i Ljubešić, 1994). Nakon upotrebe rečenice od dvije riječi, dijete započinje slagati rečenicu koja sadrži više riječi. Kako se dijete razvija, razvija se njegov rječnik. Razvoj rječnika omogućuje ključni uvid u procesu govornog razvoja (Stančić i Ljubešić, 1994).

Vrste riječi su jedna od lingvističkih univerzalija koju nalazimo u svim jezicima. Mnoge kategorijalne analize ukazuju da imenice prevladavaju u dječjem rječniku. McCarthy (1965, str. 530) navela je razloge:

1. Imenice su dominantna kategorija jezika i najčešće su u svakom rječniku
2. Za vrijeme ranog usvajanja rječnika dijete prolazi kroz fazu „što“ pitanja
3. Mnoge imenice imaju u djeteta samo privid imenica, dok zapravo mogu funkcionirati kao glagoli, pridjevi, usklici ili čak imaju funkciju čitave rečenice.

Ove kategorije su temelj iz kojih se razvijaju ostale vrste riječi i druge jezične strukture. Na početku jezičnog razvoja djeca imaju visoki postotak imenica u svom rječniku, ali kako dijete raste postotak imenica otpada jer raste uporaba drugih vrsta riječi: glagola, pridjeva i zamjenica.

Prema autorici Aladrović Slovaček (2019: 54) većina istraživanja pokazuje da su imenice i glagoli najzastupljenija vrsta riječi u dječjim iskazima, a iza njih slijede pridjevi, prilozni, zamjenice pa brojevi. Također, prema istoj autorici djeca usvajaju jezik slušanjem priča, brojalicama i razbrajalicama, susreću se s mnogo različitih pridjeva čija značenja djeca u određenoj dobi ne razumiju, ali ih imitiraju jer ih čuju od nas odraslih (2019).

Tijekom jezičnog razvoja potrebno je istaknuti usvajanje materinskog jezika u kojem dijete samostalno izražava svoje želje, potrebe, istražuje potrebe ljudi koji ga okružuju, te osjeća sigurnost.

Proces usvajanja materinskog jezika Vrsaljko S. i Paleka P. (2018) podijelili su na četiri aspekta tog procesa:

1. usvajanje glasovnog sustava
2. upotrebu jezičnih oblika vlastitog jezika (gramatika)
3. sposobnost razumijevanja i priopćavanja značenja
4. sposobnost da se upotrebom govora nešto uradi ili postigne.

Ta četiri aspekta međusobno se povezuju te ovise jedan o drugome. Početak usvajanja jezika je uspostava interakcije između majke i djeteta iz koje će se razvijati djetetova sposobnost za usavršavanje djetetovog glasovnog i gramatičkog sustava kako bi moglo razumjeti svijet koji ga okružuje te izraziti svoje potrebe i želje.

Glasovima kojima se služimo u jeziku bavi se fonologija. Tijekom razvoja dijete uči kako pravilno artikulirati i izgovarati glasove. Također, komunikacija upotrebljava i znakovni sustav koji zamjenjuje glasove sustavom gesta rukama, pokreta i položajima tijela. Tijekom određenog razdoblja pojavljuju se prve riječi koje proučava semantika. Kako dijete raste, tako se širi i njegov rječnik. Sintaksa je sustav koji određuje pravila o redu riječi u rečenici. Prema Apel i Masterson (2004) usvajajući jezik, dijete mora ovladavati pravilima međusobnog povezivanja riječi, dijelova rečenica, odnosno kako riječi povezati u rečenicu na smislen način (Aladrović Slovaček, 2019). Morfologija, drugim riječima je gramatičko oblikovanje riječi koja proučava kako se riječi mijenjaju i oblikuju. Socijalna, odnosno društvena upotreba jezika bavi se načinima kako se služiti jezikom u društvenim kontaktima.

Tijekom ranog djetinjstva dijete će naučiti određena pravila ponašanja: slušati dok drugi govori, govoriti kada je njegov red, uspostaviti će kontakt očima i razvijati sposobnost kako izmijeniti svoj način govora prema osobi s kojom razgovara.

4. Uloga odgojitelja u usvajanju jezika i govora

Govor odraslih nije sam po sebi dovoljan za aktiviranje ili motiviranje djeteta na usvajanje govora. Govor odraslog mora biti, u prvom redu, upućen djetetu (Miljak, 1987). Autorica želi naglasiti kako kompetentan odgojitelj treba znati uspostaviti odnos sa svakim djetetom pojedinačno te nastojati prilagoditi svoje ponašanje i govor kako bi dijete razumjelo poruku te prema vlastitim mogućnostima odgovorilo.

Polazak djeteta u vrtić ključno je i novo razdoblje u djetetovom životu. Dijete uspostavlja odnos s vršnjacima i odraslima u novoj sredini što je ključni dio ostvarivanja jezika. Uspostavljena socioemocionalna veza odgojitelja i djeteta temelji se na ostvarivanju zajedničke komunikacije prema autorici Petrović-Sočo (1997). Ta se veza razvija samo ako odgojitelj poštuje dijete i njegove sposobnosti i mogućnosti. Odgojitelj je taj koji oblikuje način življenja svoje grupe, tj. odlučuje kada će što raditi i na koji način. On ih osluškuje i prati. Zajedno s njima čita knjige te ih potiče na razgovor o likovima, zajedno povezuju događaj priče s događajima iz vlastitog života, čime potiče komunikaciju među djecom i bogaćenje rječnika. Dijete bogati rječnik na različite načine – oponašanjem govora okoline, stvaranjem vlastitih jezičnih konstrukcija, odnosno na temelju iskustva i urođenih procesnih mehanizama za stvaranje govora. Određeno iskustvo, poticaj okoline i oponašanje nužan su preduvjet za razvoj govora, kao što je i kvalitetno razvijena urođena sposobnost za govor na temelju koje će se razvijati govorne sposobnosti (Apel i Masterson, 2004).

Kroz igru je potrebno djecu poticati na razgovor, istraživanja, postavljanje pitanja te stvaranja zaključka. Na dječja pitanja potrebno je odgovarati jasno i kratko. S druge strane, ukoliko se ne zna odgovor na pitanje, djeci je potrebno to priznati i zajedno s njima potražiti odgovor na pitanje.

„Valja naglasiti da se poticanje govornog razvoja djece ne može sažeti isključivo u kratke programe ili aktivnosti ograničene vremenom. Komunikacija s djecom odvija se uvijek i u svakom trenutku koji s djecom provodimo. Odgojitelj bi trebao uvijek iznova propitivati svoje ponašanje, kao i svoje postupke, a također bi trebao i propitivati vlastiti govor, govor koji nudi djeci te govorno-jezične i književno-umjetničke sadržaje kojima

djecu okružuje, njihovu primjerenost te adekvatnost okruženja za slušanje i primanje takvih sadržaja.“ (Velički, 2009, str. 84).

Prostorno materijalno okruženje jedna je od važnijih struktura odgojno-obrazovne ustanove. Odgojitelj je taj koji priprema kvalitetno prostorno-materijalno okruženje svoje skupine. Time poboljšava kvalitetu življenja, odgoja i učenja djece. Djeca su prirodni istraživači koji promatranjem i istraživanjem svoje okoline pokušavaju razumjeti svijet oko sebe. Prostorno-materijalno okruženje i aktivnosti bira odgojitelj prema interesima i mogućnostima djece. Drugim riječima, prostor je ogledalo kulture i slike koju odrasli ima o djetetu u određenoj odgojnoj skupini i ustanovi, govori nam što odrasli misle o djeci, o tome kako ona uče, što mogu, što im je potrebno i za njih važno te koja je uloga odraslog u dječjem učenju, razvoju i odgoju (Petrović-Sočo, 2007).

„Odgojitelj djetetu omogućuje poticajno okruženje za sve aspekte njegova razvoja, pa i za govor. Da bi okruženje za govor bilo poticajno, osim „prostora za govor“, dakle omogućavanje djetetu da govori u mali skupinama, u paru, ali i pred cijelom skupinom, potrebno je također djecu okružiti i kvalitetnim (jezičnim) sadržajima, te i omogućiti da slušaju, tj. čuju. Zadaća vrtića kao odgojno-obrazovne ustanove je osigurati djetetu govorno poticajno okruženje, ali i stjecanje kompleksnih govornih i jezičnih iskustva“ (Velički, 2009).

5. O igri

„Čovjek nije samo misaono biće, ni samo radno biće, nego je i homo ludens – biće koje s igra“ (Aladrović Slovaček, 2018, 7). Dijete kroz igru uči. Igra nije samo otkrivanje svijeta, već predstavlja radost druženja i ostvarivanja kontakata djeteta ponajprije s drugom djecom, prijateljima, lutkama ili likovima iz mašte.

U literaturi postoje različite definicije igre. Igra obuhvaća mnoštvo aspekata koje je nemoguće sažeti u jednu unikatnu definiciju. Igra je osnovna i prirodna aktivnost djece. U igri dijete razvija svoje sposobnost (intelektualne, emocionalne, socijalne, komunikacijske, kreativne) i postaje otvorenije za nove aktivnosti. Svako dijete je jedinstveno i uči prema vlastitim interesima, potrebama, intelektualnim predispozicijama i društveno-socijalnim uvjetima.

Klarin (2017) navodi četiri definicije dječje igre:

1. Igra je dobrovoljna aktivnost koja se provodi bez prisile, u cijelosti, s uživanjem ili očekivanja uživanja (english i English, 1958).
2. Igra se može definirati kao način, poseban set ponašanja, kao kontekst (Rubin i Vandenberg, 1983).
3. Igra uključuje samostalnu igru koja uključuje objekte, koja uključuje borbu i sukob, lokomotornu igru, konstruktivnu igru, sociodramsku igru, jezičnu igru i igru s pravilima (Göncü i Gaskins, 2007).
4. Igra je jedinstvena, njezina svrha je ona sama – IGRA (Sturrock, 2011).

Tijekom povijesti različiti autori i teoretičari navodili su više kvalifikacija igara. Danas, najčešća podjela igre je na spoznajnu i društvenu razinu. Starc i sur. (2004) navode da igru predškolskog djeteta možemo promatrati s obzirom na dvije razine: spoznajnu i društvenu razinu. Spoznajnu razinu čine: funkcionalna igra (dijete koristi, isprobava i razvija svoje sposobnosti), konstruktivna igra (dijete se služi premetima, barata s njima s namjerom da nešto stvori), igra pretvaranja (dijete koristi predmet ili osobu kao simbol nečeg drugog) i igra s pravilima (dijete upoznaje pravila igre). Društvenu razinu čine: igra promatranja (promatranje igre drugog djeteta), samostalna igra (nezavisno samostalno igranje),

usporedna igra (djeca se igraju u neposrednoj blizini, ali bez suradnje), usporedno-svjesna igra (uspostavljaju kontakt s očima tijekom igre), jednostavna socijalna igra (djeca se igraju u blizini, započinje razgovor, smiješe se i izmjenjuju igračke), komplementarna igra (igra u kojoj dijete „uzima i daje“) i suradnička igra (igra u grupi nastala zbog nekog cilja, i postupci su usklađeni). S druge strane, Duran (2013, 16) igre dijeli na funkcionalne, simboličke i igre s pravilima. Prema Glasniku Ministarstva prosvjete i kulture, br. 7/8, od 18. lipnja 1991.), najčešća podjela igre je na funkcionalnu, simboličku igru, igru konstruiranja i građenja, igre s pravilima i dr. Konceptija se temelji na znanstvenom i humanističkom pristupu koji treba omogućiti provođenje najpogodnijeg programa predškolskog odgoja za svako dijete i stvaranje povoljnih uvjeta za cjelovit djetetov razvoj.

Funkcionalna igra određuje se obično kao igra novim funkcijama koje u djeteta sazrijevaju – motoričkim, osjetnim i perceptivnim. S jedne strane dijete ispituje svoje funkcije, a s druge osobitosti objekata (Duran, 2013, 16).

Simbolička igra često se naziva igra „kao da“. Pojavljuje se u drugoj godini djetetova života i odgovara predoperacijskom mišljenju. Dijete u simboličkoj igri koristi igračke kao zamjena za realne predmete, igrovne situacije kao zamjena za realnu situaciju. Dijete najčešće oponaša radnje svoji roditelja (kuhanje u kuhinji, nošenje bebe, košenje trave). Simboličkom igrom dijete na prirodan način kroz suradnju s drugom djecom uči kako se realni predmeti i situacije mogu zamijeniti simbolima, a kasnije riječima.

Igre konstruiranja i gradnje omogućuje djetetu da se služi različitim materijalima i predmetima koje stavlja u međuodnos. Ova igra potiče dječju kreativnost i izvor je dječje mašte.

Igre s pravilima tipične su za djecu školske dobi. Sposobnost razumijevanja uloga omogućuje prijelaz na igru s pravilima. Igra s pravilima omogućuje djetetu isprobavanje različitih oblika suradnje, natjecanja, pobjeđivanja i gubljenja (Klarin 2017, 34).

Igra je važan element djetinjstva koji uvelike utječe na cjelokupan razvoj djetetove osobnosti (Aladrović Slovaček, 2018, 8). Svaku djetetovu igru treba poštivati jer je igra najprirodniji način učenja djeteta. Uloga odgojitelja je da prostor obogati različitim poticajima koji će usmjeriti dijete k igri i da ti poticaju budu primjereni dobi djeteta i njegovim interesima.

5.1. Didaktičke igre

Didaktička igra oblikovana je igra sa svim didaktičkim elementima i strategijama, a cilj joj je poučiti (Aladrović Slovaček, 2018). Didaktičke igre utječu na djetetov mentalni razvoj, ubrzavaju ga i obogaćuju njegovo iskustvo (Grm, 2021). Također, razvijaju djetetovu maštu, kreativnost, utječu na djetetov osjećaj zajedništva, odgovornost i samostalnost.

Grm (2021) razlikuje četiri skupine didaktičkih igara prema njihovim zadacima:

1. Igre perceptivnog pokreta: namijenjene su razvoju osjetila i upoznavanju predmeta po obliku, veličini, razlikovanju predmeta po zvuku.
2. Igre za namjernu pažnju i brzu reakciju: imaju zadatak reagirati na dijete pravodobno i brzo.
3. Igre za namjerno pamćenje, obnavljanje i učvršćivanje dječjeg znanja: ove igre zahtijevaju mentalnu aktivnost. One pomažu u razvoju kvantitativnih koncepata, razvrstavanju predmeta i rasporedu prema boji, obliku ili količini. Uključuju skrivanje predmeta ili drugačiji prostorni raspored. Dijete se sjeća određenog predmeta ili osobe, sortira životinje, njihovu mladunčad ili staništa, dodaje dijelove koji nedostaju predmetima, vraća rečenice.
4. Slagalice: djeci skreću pozornost na karakteristike i svojstva predmeta i pojava i pomažu u oblikovanju pojmova.

Aladrović Slovaček (2018) navodi da bi se svaka didaktička igra trebala sastojati od sadržaja, cilja, pravila igre te aktivnosti igre. Didaktičke igre ubrajaju se u igre s pravilima, a mogu se podijeliti na: igre mašte, igre šanse, igre realnosti i igre sposobnosti. Kombiniranjem tih vrsta igara nastale su jezične igre.

5.2. Jezične igre

Jezične igre se mogu definirati kao prostor u kojem se i odrasli i djeca oslobađaju u vlastitom jeziku, u kojem doista uživaju u njemu intuitivno svladavajući pravila i stječući sposobnost postupiti u skladu s pravilima ili ih (svjesno) prekršiti (Peti-Stantić i Velički, 2009). Jezik je jedan od osnovnih načina sporazumijevanja, ali i prenošenja ideja, osjećaja i želja, a ne samo informacija (Aladrović Slovaček, 2018). On je apstraktan sustav znakova kojim djeca ovladaju, najčešće kroz pokret i igru. Spoj igre i jezika omogućuje neopterećeno učenje i ovladavanje društvenim i jezičnim ulogama, korištenje naslijeđenog iskustva, ali i kreativnosti i individualnosti (Peti-Stantić i Velički, 2009). Ove autorice jezične igre dijele na glasovne igre (artikulacijske ili igre izgovora), ritmičke igre (igre glasovnih ulančavanja ili oblikovanja brojalice), igre oblicima riječi, igre oblikovanjem rečenice i sintaktičke igre (igre vezane uz oslobađanje i razvijanje imaginativnosti).

Šego (2009) jezične igre dijeli prema temeljnim funkcijama koje se razvijaju: igre kojima se potiče slušanje odnosno slušne percepcije: igra zvečkom, snimanje zvuka, glazbeni razgovor, igre uz pljeskanje, vježbe za prstiće, „Gdje je zvuk?“, zvukovi posvuda, loto, igra tišine, identificiranje zvuka, „Crveno, zeleno“, razne rime te slušanje i prepričavanje bajke. Slijede igre koji potiču sposobnost govorenja: „Blistaj, blistaj“, otkrivamo knjigu, različite interpretacije pjesama, jahanje na koljenima, „Pokvareni telefon“, „Deset sekundi“, „zadnje slovo“, različite brzalice, čitanje i prepričavanje poznatih priča. Zatim igre koje potiču sposobnost čitanja: ABC pjesmice, pjesmice uz radnju, glazbene igre, registracijske tablice, „Kako se zove predmet?“, oblikovanje slikovnice o djetetu, brojenje rima, „Čitanje i gluma“, otkrivanje važnosti reda riječi. Jednako važne su i igre za razvoj sposobnosti pisanja: vidno-prostorne igre sa slovima i riječima te grafomotoričkim aktivnostima, „Sastavi popis“, pisanje po zraku, spajanje slogova u riječ, dopunjavanje i odabiranje, sastavljanje riječi od ispremiješanih slova, igra „Vješala“, „Koji je to glas?“, magnetska slova na hladnjaku i „Na slovo, na slovo“.

Klarin (2017) predlaže kvalifikaciju dječjih igara uvažavajući aspekte različitih razvoja prema više autora. To su: fizičke igre (istraživačke igre, manipulativne igre, fizičke igre i konstruktivne igre), igre pretvaranja (dramske igre, igranje uloga, igre fantazije, početno pisanje i računanje, sociodramske igre), jezik (šaljive i zabavne priče, manipulacija zvukom i ritmom), igre s pravilima (igra skrivača) i naposljetku kreativne

igre (igre u kojima djeca istražuju pomoću materijala i tijelom, crtanje, plesanje, oblikovanje gline).

Opisanim se igrama motivira prepoznavanje i vježbanje pisanja slova, glasovna svijest, glasovna analiza, slogovna sinteza, bogaćenje rječnika, oblikovanje rečenice, logičko mišljenje, koncentracija i pažnja, povezivanje riječi i pokreta. Kroz igru djeca stječu samopouzdanje, razvijaju znatiželju, raduju se spoznavanju novog (Šego, 2009). Cilj jezičnih igra jest ovladavanje jezika i njegovih sadržaja kroz različite igre koje potiču pisano i usmeno izražavanje (Aladrović Slovaček, Ivnković, Srzentić, 2013).

6. Istraživanje

6.1. Cilj, problemi i hipoteze

Cilj istraživanja je bio ispitati na koji način djeca mlađe jasličke dobi usvajaju i bogate svoj rječnik pridjevima.

Temeljni ciljevi su:

1. Ispitati poznavanje pridjeva mlađe jasličke skupine
2. Ispitati utječu li jezične igre u usvajanju pridjeva mlađe jasličke skupine
3. Ispitati utječe li spol u usvajanju pridjeva mlađe jasličke skupine

U skladu s ciljevima istraživanja postavljene su sljedeće hipoteze:

1. Pretpostavlja se da će djeca mlađe jasličke skupine u finalnom testiranju biti uspješnija u korištenju pridjeva.
2. Pretpostavlja se da jezične igre potiču u usvajanju pridjeva. Neke od njih su: *Čarobni vrtuljak, igra Pamćenja, nizanje crteža prema priči, Potraga za ježom, Pričanje priče, Tko se sjeti više riječi i Zapamti riječ.*
3. Pretpostavlja se da će djevojčice biti uspješnije od dječaka u usvajanju pridjeva.

6.2. Opis uzorka

Istraživanje je provedeno u mlađoj jasličkoj skupini „Ribice“ na uzorku od desetero djece. Od kojih je šest djevojčica i četvero dječaka. Vremenski tijek provedenog istraživanja je bio od 24. siječnja do 24. veljače 2022. godine. Aktivnost se provodila 2-3 puta tjedno. Na početku istraživanja provedeno je inicijalno ispitivanje, a na kraju finalno ispitivanje.

6.3. Opis instrumenata i tehnika prikupljanja podataka

Istraživanje je provedeno u dječjem vrtiću u Samoboru s djecom u mlađoj jasličkoj skupini „Ribice“. Zbog pandemije bolesti COVID-a 19 sudjelovalo je desetero djece iz skupine.

Na početku istraživanja zatražena je suglasnost od roditelja da njihovo dijete može sudjelovati u istraživanju (Prilog 2).

Tehnika prikupljanja podataka je bila test rječnika. Sudjelovalo je desetero djece s kojom sam provela inicijalno ispitivanje, a na kraju finalno ispitivanje. Test je sadržavao 14 pridjeva. Inicijalno ispitivanje sam provela tako da sam djetetu dala uzorak predmeta i trebao je odgovoriti na pitanje „Kakav je predmet?“. Ako je dijete znalo samostalno odgovoriti pored pridjeva sam stavila plus, a ako nije znalo odgovoriti, stavila sam minus. Na isti način provela sam i finalno ispitivanje. Glavna aktivnost je bila procesna drama „Potraga za ježom“ u kojoj su djeca koristila 14 pridjeva. Djeca su preuzela uloge šumskih životinja koje su izgubile svog prijatelja te su ga krenule tražiti. Prvo su došli do šume od koje je jedna kora stabla bila glatka, a druga hrapava. Djeca su rukama opipala stabla. Nakon što smo utvrdili da se jež ne skriva u šumi, otpjevali smo pjesmicu „Boc, boc iglicama“. Kad smo prošli kroz šumu, stupajući nogama stigli smo do rijeka. Jedna rijeka je bila prljava i topla, a druga je bila čista i hladna. Kako bi prešli rijeke, djeca su plivala. Preko rijeka nalazile su se dvije kućice. Mala glatka kućica, u kojoj se skrivao jež, i velika hrapava kućica, na kojoj se je bila ptica. Nakon procesne drame uslijedile su jezične igre:

Čarobni vrtuljak

Opis igre: vrtuljak stoji na stolu. Na vrtuljku su zalijepljeni crteži stvari različitih tekstura i odnosa. Dijete zavrti kazaljku, te kad se kazaljka zaustavi, dijete mora imenovati predmet na slici ili reći kakav je. Nasuprot crtežu bili su crteži koji su međusobno suprotni. Jezični ciljevi ove igre su poticanje i uvježbavanje slušne osviještenosti i bogaćenje rječnika. Spoznajno-odgojni ciljevi su razvijanje suradnje u skupini i razvijanje osjećaja za strukturu.

Pričanje priče

Opis igre: Na zid ili ormar zalijepiti niz slika povezani s pričom. Moja priča imala je pet slika. Svaki put nakon procesne drame posjela sam djecu na strunjaču i ispričala im priču. Jezični ciljevi su bogaćenje rječnika, oblikovanje rečenične sinteze i teksta. Spoznajno-odgojni ciljevi su razvijanje mašte i razvijanje suradnje u skupini.

Igra Pamćenja

Opis igre: ova igra sadržava 10 parova. Cilj igre je naći zadani par. Fotografije sam prilagodila zadanoj temi istraživanja. Jezični cilj je bogaćenje rječnika. Spoznajno-odgojni ciljevi su razvijanje suradnje u skupini i razvijanje strpljivosti.

Igra nizanje crteža prema priči

Opis igre: Ova igra sadržava 5 crteža prema priči „Šetnja ježa“ u kojoj su se djeca trebala prisjetiti priče i poredati slike prema redosljedu priče. Poželjno je i pričanje priče prema prisjećanju. Jezični ciljevi ovi igre su bogaćenje rječnika, stvaranje rečenične sinteze i oblikovanje teksta. Spoznajno-odgojni ciljevi su suradnja u skupini i razvijanje strpljivosti (Peti-Stantić i Velički, 2009)

Tko se sjeti više riječi?

Opis igre: voditelj i djeca biraju neki glas i prisjećaju se djeci poznate riječi koje imaju taj glas u početnoj poziciji. Zatim voditelj baca djetetu loptu, a ono mora izgovoriti riječ na zadani glas i odmah baciti loptu voditelju. Ne smije se ponavljati već jednom izgovorne riječi. Svrha igre: aktiviranje fonda riječi, slušnog pamćenja, koordinacije pokreta i govora.

Zapamti riječ

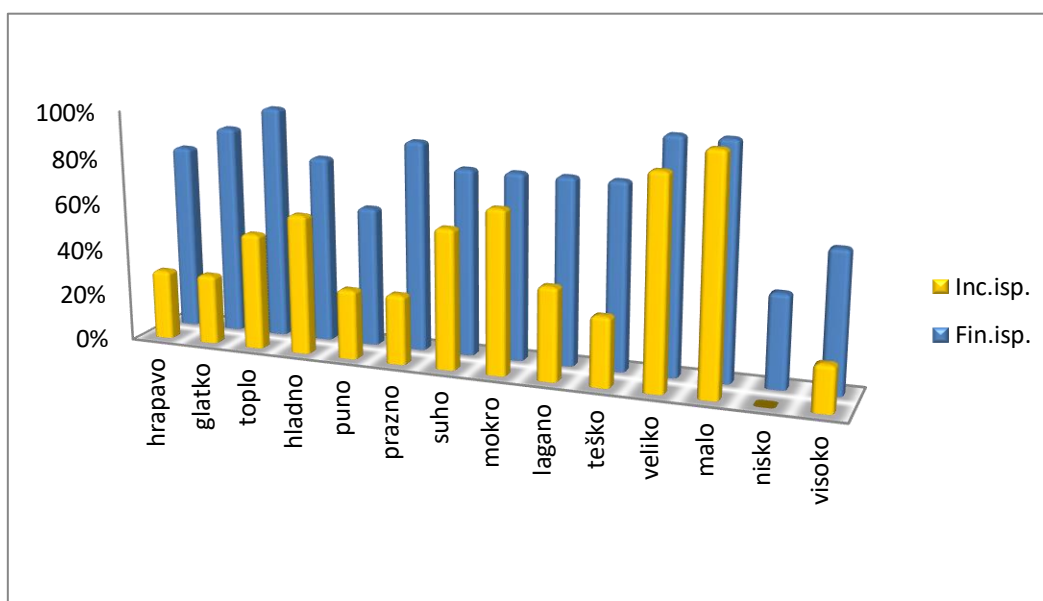
Opis igre: kod ove igre koriste se sličice igre „Memory“. Odgojitelj nabraja nekoliko predmeta koji se nalaze na sličicama nakon čega djeca moraju u istom redosljedu ponoviti predmete. Da bi djeci bilo lakše, slažu sličice, ali tek nakon što odgojitelj završi sa nabranjem. Svakim se ponavljanjem povećava broj riječi, odnosno predmeta.

6.4. Rezultati

Rezultati istraživanja i analiza dobivenih rezultata na temu „Uloga jezičnih igri u bogaćenju rječnika predškolske djece“ bit će predstavljena u ovom dijelu rada. U aktivnosti je sudjelovalo desetero djece u dobi od tri godine u razdoblju od 24. siječnja do 24. veljače 2022. godine. Provedeno je inicijalno ispitivanje pridjeva prema slikovnom predlošku predmeta. Ispitanik je trebao odgovoriti na pitanje „Kakav je predmet?“.

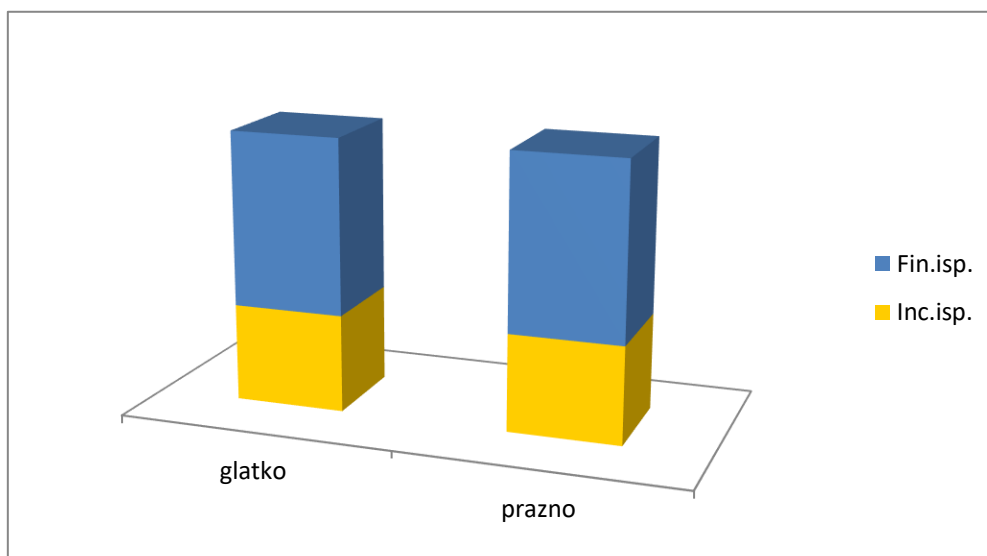
Prvi cilj istraživanja bio je ispitati poznavanje pridjeva mlađe jasličke skupine. Ispitanici su testirani u prepoznavanju kakav je predmet. Iz rezultata je vidljivo kako je kod većine pridjeva uspješnost u opisivanju predmeta s određenim pridjevom povećana. Prema rezultatima istraživanja prva hipoteza kojom se očekuje da će djeca u finalnom testiranju biti uspješnija u korištenju pridjeva je potvrđena.

Grafikon 1. Razlika između inicijalnog i finalnog testiranja u zadacima

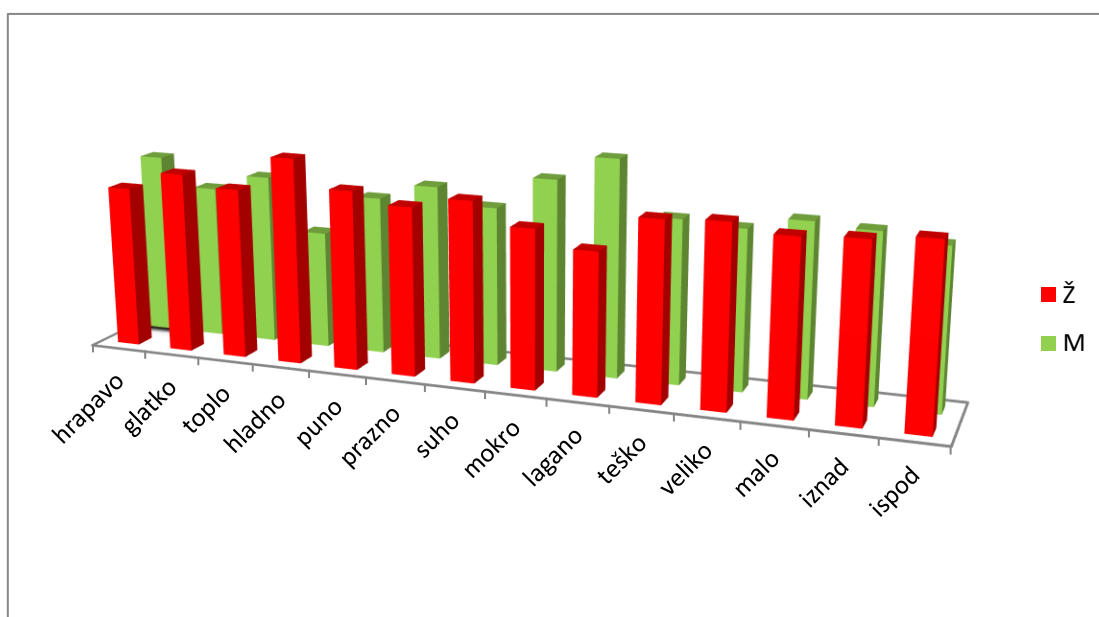
Drugi cilj istraživanja je bio ispitati utječu li jezične igre u usvajanju pridjeva mlađe jasličke dobi. Rezultati statistički se znatno razlikuju kod pridjeva *glatko* i *prazno*. Prema rezultatima istraživanja druga hipoteza kojom se očekuje da jezične igre potiču u usvajanju pridjeva nakon provođenja kroz nekoliko jezičnih igri je potvrđena. Jezične su igre sve igre kojima je izražajno sredstvo jezik u svim svojim pojavnostima (Peti-Stantić i Velički, 2008:7). Učenje kroz igru prirodna je čovjekova aktivnost određena pravilima, potiče divergentno mišljenje i pruža zadovoljstvo (Šego, 2009). Stalnim igranjem određenih jezičnih igri djeca usvoje riječi te ih koriste u svom svakodnevnom razgovoru s prijateljima i odraslima.

*Grafikon 2. Usporedba inicijalnog i finalnog ispitivanja kod pridjeva *glatko* i *prazno**

Treći cilj istraživanja bio je ispitati utječe li spol na usvajanje pridjeva mlađe jasličke skupine. Rezultati pokazuju statistički da su djevojčice i dječaci bili podjednaki. Prema rezultatima istraživanja treća hipoteza kojom se očekuje da će djevojčice biti uspješnije od dječaka zbog motiviranosti nije potvrđena.

Grafikon 3. Usporedba rezultata djevojčica i dječaka u usvajanju pridjeva

7. Rasprava i zaključak

Dobiveni rezultati u skladu su s očekivanjima. Statistički gledano rezultati se znatno razlikuju kod pridjeva *glatko* i *prazno* čime se potvrđuje pretpostavka da djeca kroz jezične aktivnosti kao što su čitanje priče, pjevanje, brojalica i različite jezične igre usvajaju govor, odnosno usvojila su pridjeve. U finalnom ispitivanju korištenje pridjeva bilo je uspješnije od početnog, ali ne statistički značajno. Trećom se hipotezom očekivalo da će djevojčice biti uspješnije od dječaka. Rezultati istraživanja pokazuju da hipoteza nije potvrđena. Iako su djevojčice po prirodi više kreativnije i komunikativnije od dječaka, ne mora značiti da se one brže i bolje razvijaju od njih. Okruženi istim poticajima i sadržajima svako se dijete individualno razvija prema svojim sposobnostima.

Zaključno, istraživanje potvrđuje da kontinuirani rad s djecom, čitanje slikovnice, pjevanje, igranje jezičnih igri pridonosi u kvaliteti govorno-jezičnog razvoja djeteta. Da bi se govor kvalitetno i pravilno razvio, potrebno je u radu s djecom provoditi različite jezične igre koje to potiču. Međutim, potrebno je imati na umu da samo rad s djecom u vrtiću nije dovoljan, jer djeca tijekom cijelog dana upijaju, pamte i oponašaju. Roditelji kao i odgojitelji, najvažniji su govorni uzor djeci. Tijekom dječjeg prisustva potrebno je pažljivo birati riječi kojima se izražavamo i obraćamo djeci. Također, treba naglasiti da su i ljubav, razumijevanje, sigurnost i podrška izuzetno bitni za osiguravanje kvalitetnog rasta i razvoja djeteta pa tako i jezičnog razvoja.

8. Literatura

- Aladrović Slovaček K. (2018.). Kreativne jezične igre. Zagreb: Alfa
- Aladrović Slovaček, K. (2019). Od usvajanja do učenja hrvatskoga jezika. Zagreb: Alfa
- Andrešić, D., Benc Štuka, N., Gugo Crevar, N., Ivanković, I., Mance, V., Mesec, I., Tambić, M. (2010). Kako dijete govori?. Zagreb: Planet Zoe
- Apel, K. i Masterson, J. J. (2004). Jezik i govor od rođenja do šeste godine. Zagreb: Ostvarenje.
- Duran, M.(1995). Dijete i igra. Jastrebarsko: Naklada slap (1995)
- Grm J.(2021) Učenje kroz didaktičke igre. Stručni rad. Osnovana šola Frana Roša Celje,
- Klarin, M. (2017). Psihologija dječje igre. Zadar: Sveučilište u Zadru
- Miljak A., Uloga komunikacije u razvoju govora djece predškolske dobi, Zagreb, Školske novine, 1987.
- Pavličević-Franić, D. (2005). Komunikacijom do gramatike. Zagreb: Alfa d.d.
- Peti-Stantić, A. i Velički, V. (2008). Jezične igre za velike i male. Zagreb: Alfa d.d.
- Petrović-Sočo B., Kontekst ustanove za rani odgoj i obrazovanje- holistički pristup, Zagreb, Mali profesor, 2007.
- Petrović-Sočo, B. (1997). Dijete, odgajatelj i slikovnica. Zagreb: Alinea
- Posokhova I.(1999) Razvoj govora i prevencija govornih poremećaja u djece
- Stančić, V., Ljubešić, M. (1994). Jezik, govor, spoznaja. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- Starc, B., Čudina Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B. Letica, M. (2004). Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi. Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga.
- Šego, J. (2009). Utjecaj okoline na govorno-komunikacijsku kompetenciju djece; jezične igre kao poticaj dječjemu govornom razvoju. Govor, XXVI (2009), 2, 119-149.

Vrsaljko, S., Paleka, P. (2018). Pregled ranoga govorno-jezičnoga razvoja. *Magistra Iadertina*, Vol. 13 No. 1, 2018.

Velički, V. (2009). Poticanje govora u kontekstu zadovoljenja dječjih potreba u suvremenom dječjem vrtiću. *Metodika 18* Vol. 10, br. 1, 2009, str. 80-91.

Prilog

Prilog 2. Suglasnost roditelja

SUGLASNOST O SUDJELOVANJU

Suglasan/suglasna sam da moje dijete

bude uključen/a u istraživanje „Utjecaj jezičnih igara u bogaćenju rječnika predškolske djece“.

Istraživanje će provesti studentica treće godine Učiteljskog fakulteta, Lucija Grizelj. Za vrijeme istraživanja djeca će razvijati sposobnost slušanja i razumijevanja, sposobnost dijaloškog govora u akciji, obogatiti rječnik novim pojmovima suprotnosti (malo-veliko, prljavo-čisto, suho-mokro, gore-dolje, toplo-hladno, glatko-hrapavo, puno – prazno, lagano-teško). Razvijat će sposobnost osjetljivosti za teksturu, prostor i oblik, sposobnost slušne percepcije i razvoj grube motorike hodanja (na prstima, na petama...). Prije i tijekom aktivnosti njihovo znanje, vještine i stavovi biti će dokumentirani video zapisom i fotografijom.

Istraživanje se održava uz znanje i odobrenje odgajateljica Sonje Pavlović i Mirjane Slamar.

Sudjelovanje u istraživanju je u cijelosti dobrovoljno i svi prikupljeni podaci strogo su povjerljivi i koristi će se za izradu završnog rada.

Potpis roditelja/skrbnika djeteta uključenog u istraživanje:

(ime i prezime) _____ (potpis)

U Samoboru, _____

Prilog 3. Igra „Čarobni vrtuljak“

Prilog 4. Igra „Pričam ti priču“

Prilog 5. Igra „Pamćenja“

Prilog 6. „Potraga za ježom“

Prilog 7. Pjevanje pjesmice: „Boc,boc iglicama“

